

Banken verlenen recordaantal kredieten aan ondernemingen

Anne-Mie Ooghe • Senior Officer Corporate Banking bij Febelfin

Het uitstaande volume kredieten aan ondernemingen bereikte in januari van dit jaar een historisch hoogtepunt. Dit toont aan dat banken hun rol en verantwoordelijkheid blijven opnemen ter ondersteuning van de economie. Investeren in - nieuwe én gevestigde - ondernemingen blijft dan ook één van de kernactiviteiten van de banken. *Febelfin* schetst in onderstaand artikel een beeld van de huidige kredietsituatie en gaat dieper in op de verschillende facetten die de aanbod- en vraagzijde van bancair krediet beïnvloeden.

In januari 2011 liep het volume kredieten aan ondernemingen op tot 113,3 miljard EUR.¹ Hiermee werd het historische hoogtepunt van juni 2009, toen in volle financiële crisis 110,1 miljard EUR aan kredieten aan ondernemingen in omloop was, ruimschoots overschreden. Tijdens het volledige eerste kwartaal van 2011 bleef dit hoge cijfer nagenoeg onveranderd. Eind maart was nog steeds 112,6 miljard EUR aan kredieten aan ondernemingen in omloop.² Op jaarbasis is er sprake van een groei van 3,8% waarbij zowel het volume kortetermijnkredieten als het volume langetermijnkredieten zijn toegenomen. Sinds het uitbreken van de financiële crisis geven veel ondernemers er, dankzij het lage renteniveau, de voorkeur aan zich op lange termijn te financieren. Door het uitblijven van een forse stijging van het renteniveau blijven de langetermijnkredieten ook nu nog een aantrekkelijke bron van financiering.

” Het volume kredieten aan ondernemingen bereikte een recordbedrag van 113,3 miljard EUR. Nooit eerder waren meer kredieten in omloop.

Bij aanvang van de crisis (september 2008) deden de ondernemingen voor 72% een beroep op de hun toegestane kredieten.

Eind maart 2011 bedroeg de aanwendingsgraad 72,8%.

KMO's zijn voor hun financiering afhankelijker van bancair krediet dan grote ondernemingen. Dit is onder meer te wijten aan het feit dat zij minder makkelijk toegang hebben tot rechtstreekse marktfinanciering via de uitgifte van obligaties en/of aandelen. Meer dan 70% van het

totale uitstaande kredietvolume wordt dan ook aan KMO's verleend. De kleine ondernemingen gebruikten bij aanvang van de crisis voor 83,3% hun kredietlijnen tegenover 86,8% eind maart 2011. In het eerste kwartaal van 2011 hebben zij wel voor het eerst in jaren in mindere mate een beroep gedaan op de hun toegestane kredieten. Tegenover

een kwartaal eerder (eind 2010) nam hun aanwendingsgraad af met 0,8% (van 87,6% naar 86,8%).

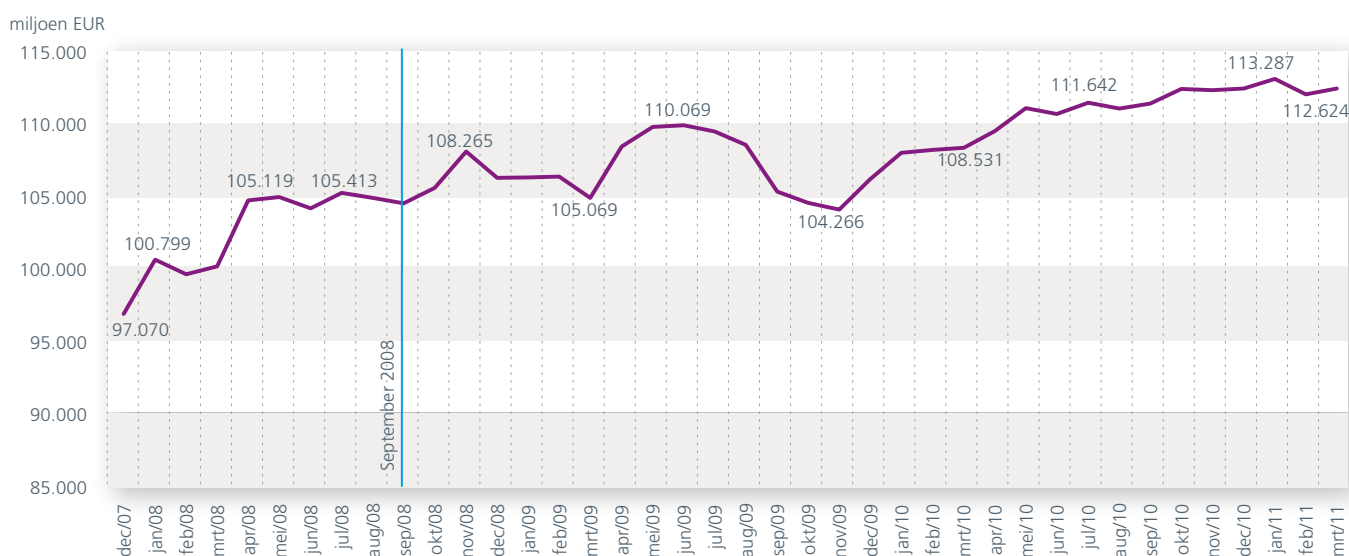
De aanwendingsgraad voor de middelgrote en grote ondernemingen bedroeg in september 2008 respectievelijk 68,1% en 59,2%. Eind maart 2011 bedroeg de aanwendingsgraad voor respectievelijk kleine en middelgrote ondernemingen 74,6% en 56,4%.³ Zeker voor de middelgrote en grote ondernemingen is er nog voldoende financieringscapaciteit aanwezig aangezien de aanwendingsgraad van de geopende kredietlijnen beduidend onder de 100% ligt.

Kredietaanvragen

In het vierde trimester van 2010 lag het bedrag aan aangevraagde kredieten 15,7% hoger dan in dezelfde periode van 2009. In aantal aanvragen (+2,5%) was de stijging gematigder.⁴ Dit in tegenstelling tot het begin van de financiële crisis, toen zich een sterke daling aftekende van het aantal kredietaanvragen. De stijging die zich nu manifesteert, toont aan dat het ondernemersvertrouwen stijgt en dat ondernemers zich minder terughoudend opstellen om te investeren. Daarvoor gaan zij meer krediet aan dan pakweg een jaar eerder.

” Voor een goed dossier is er altijd krediet beschikbaar

Figuur 1
Evolutie van het uitstaande kredietvolume

BRON: Observatorium voor krediet aan niet-financiële ondernemingen, NBB.

Kredietproductie

Het aantal nieuw verstrekte ondernemingskredieten vertoont in grote lijnen dezelfde evolutie als de kredietaanvragen. In het vierde trimester van 2010 lag het aantal nieuwe kredieten 0,5% hoger dan in dezelfde periode van 2009. Het bedrag aan nieuw verstrekte kredieten vertoonde op zijn beurt een stijging van 11%.⁵ Sinds het uitbreken van de financiële crisis was er een daling van de kredietproductie, samen met een daling van het aantal kredietaanvragen. De actuele stijging van de kredietproductie wijst op een heropleving van de economie en toont aan dat banken de kredietkraan niet toedraaien. Zij blijven kredieten verlenen aan ondernemingen die een goed dossier kunnen voorleggen.

Weigeringsgraad

In het vierde kwartaal van 2010 situeerde de weigeringsgraad zich op min of meer hetzelfde niveau als in het vierde kwartaal van 2009.⁶ Doorgetrokken naar de periode vóór de financiële crisis kan bovendien gesteld worden dat de weigeringsgraad gedurende de laatste 3 jaren quasi onveranderd is gebleven. Zoals gebruikelijk tekende zich een sterke daling af op het einde van het jaar. Dit is te wijten aan het feit dat in die periode veel kredietbeslissingen betrekking hebben op dossiers voor betaling van eindejaarspremies en

voor voorafbetaling van belastingen. Deze dossiers worden vaak elk jaar voorgelegd door bestaande klanten die zich dan ook vaak verzekerd zien van een goedkeuring van hun dossier. Algemeen kan bovendien worden gesteld dat ondernemingen opnieuw betere resultaten kunnen voorleggen en dat ze hun financieringsaanvraag vaker staven met een gezonde en evenwichtige business case.

Krediettoekenningsvoorwaarden

Ondanks het feit dat de banken ook tijdens en in de nasleep van de crisis voldoende kredieten ter beschikking van ondernemingen zijn blijven stellen, leeft bij de ondernemers soms de perceptie dat bancair krediet moeilijker toegankelijk en minder beschikbaar is geworden sinds het uitbreken van de crisis. Voor goede dossiers is er echter geen kredietschaarste. Bevraging bij de banken toont dat zij de toekenningscriteria voor kredieten al zeven kwartalen lang onveranderd hebben gehouden.⁷

Ook voor het tweede kwartaal verwachten de banken dat de voorwaarden voor kredieten aan niet-financiële vennootschappen onveranderd zullen blijven. Dit in tegenstelling tot het geheel van de eurozone waar in het eerste kwartaal van dit jaar een lichte verstrakking van de

voorwaarden werd genoteerd en waar ook in het tweede kwartaal een aanhoudende verstrakking wordt verwacht.⁸

Kostprijs

De kostprijs voor bancair krediet ligt momenteel nog steeds significant lager dan in 2008 en 2009 maar is sinds september 2010 wel licht gestegen. In maart 2011 bedroeg het gemiddelde rentetarief voor nieuwe kredieten 3,40%.⁹ De stijging van de kostprijs is te wijten aan de stijging van de rentetarieven op de geld- en kapitaalmarkt, onder meer door de crisis die zich in Griekenland afspeelt.

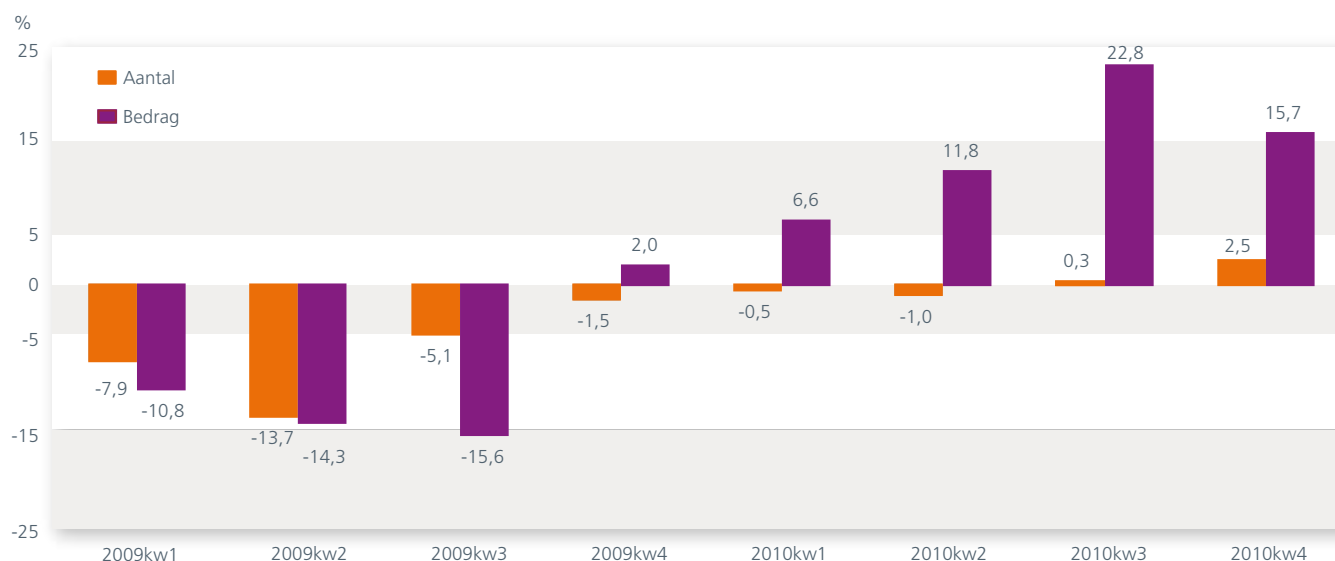
BASEL III

De kostprijs voor bancair krediet kon de daling van de markttarieven in 2009 niet volledig volgen. Dit is te wijten aan de toegenomen liquiditeitskosten waarmee banken te maken krijgen, als gevolg van de financiële crisis. Door de hogere kapitaals- en liquiditeitsvereisten in het kader van Basel III zien banken zich genoodzaakt hun marges op te trekken. De Basel-regels houden in dat banken meer eigen vermogen dienen aan te houden voor risicovolle dan voor risicoloze kredieten, wat zich vertaalt in een hogere kostprijs. Banken hebben slechts

”Banken hebben hun toekenningscriteria niet verstrakt. Ook naar de toekomst toe zullen gezonde business cases kredieten blijven krijgen.

Figuur 2

Evolutie van de kredietaanvragen. Vergelijking met hetzelfde kwartaal van het voorgaande jaar

BRON: Observatorium voor krediet aan niet-financiële ondernemingen, NBB.

twee manieren om meer eigen vermogen aan te houden. Ofwel moeten zij hun eigen vermogen optrekken door hun winsten te reserveren, ofwel dienen zij extra kapitaal te halen op de financiële markten en hiervoor een zekere prijs betalen. Zeker wat betreft de langetermijnkredieten uiten de banken de bezorgdheid dat de Basel III-wetgeving een grote impact zal hebben

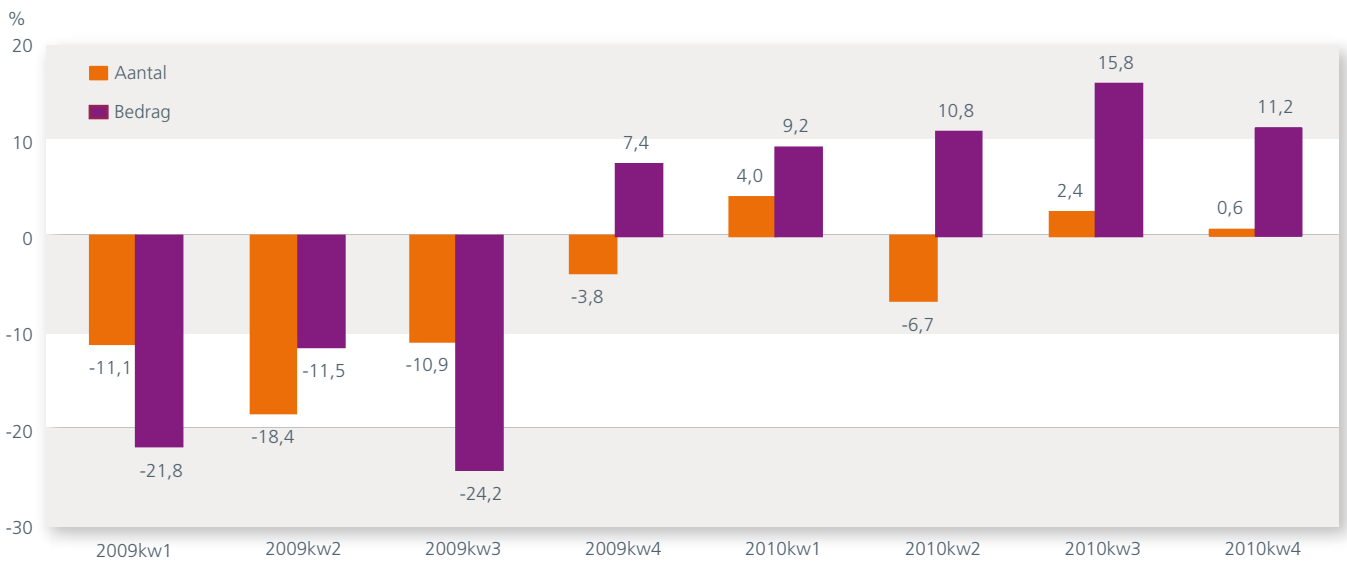
op de kost van kredieten. In vergelijking met de andere landen van de eurozone is het aangaan van kredieten echter relatief goedkoop. De ons omringende buurlanden hanteren een rentevoet die significant boven het Belgische percentage van 3,4% ligt.

Sectorinitiatief

In het kader van het herstel van het vertrouwen heeft de Belgische banksector drie platformen opgericht: het Consumentenplatform, het Platform Financiering van Ondernemingen en het Maatschappelijk Platform NGO's. De platformen bieden de gelegenheid om te luisteren naar en in dialoog te treden met

Figuur 3

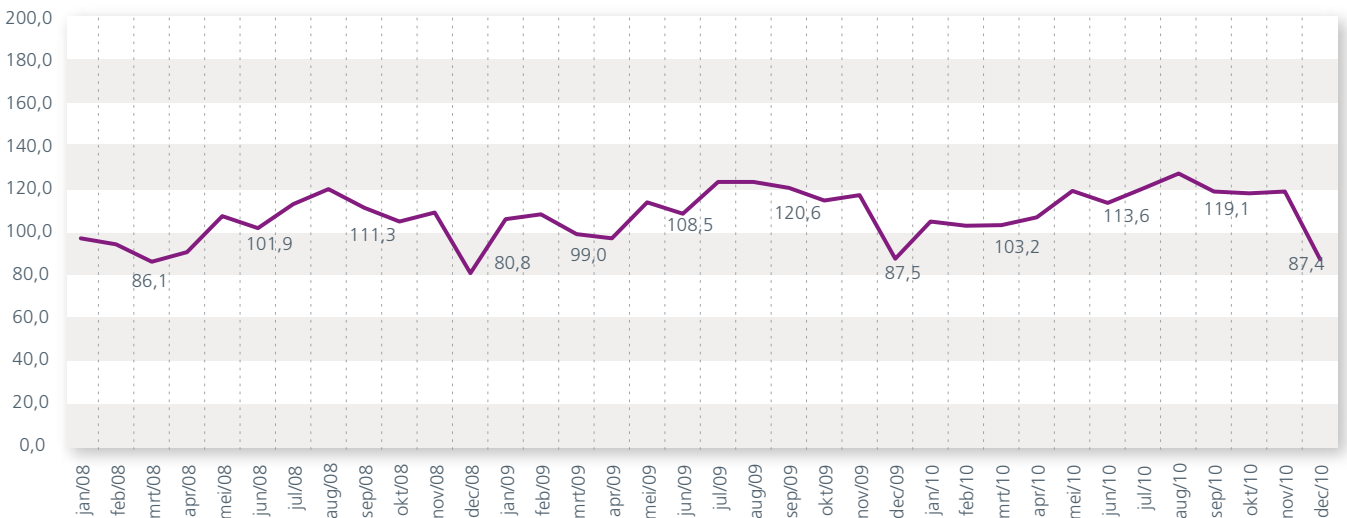
Evolutie van de kredietproductie. Vergelijking met hetzelfde kwartaal van het voorgaande jaar

BRON: Observatorium voor krediet aan niet-financiële ondernemingen, NBB.

Figuur 4

Evolutie van de weigeringsgraad. Vergelijking met hetzelfde kwartaal van het voorgaande jaar

BRON: Observatorium voor krediet aan niet-financiële ondernemingen, NBB.

de verschillende belanghebbenden. Het Platform Financiering van Ondernemingen werd opgericht in het voorjaar van 2010 voor overleg over de financiering van ondernemingen in ruime zin. Het staat onder het onafhankelijke voorzitterschap van Eric Domb, stichter van Pairi Daiza en voormalig voorzitter van UWE (Union Wallonne des Entreprises).

Het Platform volgt de evolutie van de kredietverlening aan ondernemingen op en sensibiliseert ondernemingen voor bestaande initiatieven voor overheidssteun. Ook wil het de ondernemingen inzicht verschaffen in de mogelijkheden om hun eigen vermogen te versterken en wijst het de bankiers op hun verantwoordelijkheden op het gebied van kredietverlening.

Een concrete verwezenlijking van het Platform betreft de website www.financieringvanondernemingen.be. Op de site bevindt zich informatie voor zowel

de onderneming, haar adviseur als voor de kredietverstrekker. De verschillende aspecten van kredietverlening worden er toegelicht en de buitenwereld wordt geïnformeerd over de standpunten en de resultaten van het Platform. ■

» www.financieringvanondernemingen.be

» U kunt dit artikel ook downloaden via www.westvlaanderenwerkt.be

1 Bron: Observatorium voor krediet aan niet-financiële ondernemingen, NBB.

2 Bron: Observatorium voor krediet aan niet-financiële ondernemingen, NBB.

3 Bron: Observatorium voor krediet aan niet-financiële ondernemingen, NBB.

4 Bron: Febelfin-kredietbarometer.

5 Bron: Febelfin-kredietbarometer.

6 Bron: Febelfin-kredietbarometer.

7 Bron: Bank Lending Survey (BLS), NBB.

8 Bron: Bank Lending Survey (BLS), NBB.

9 Bron: Observatorium voor krediet aan niet-financiële ondernemingen, NBB.

Bancaire kredietverlening in cijfers.

70% van het totale volume krediet aan ondernemingen wordt aan KMO's verleend.

113,3 miljard EUR: een historisch hoogtepunt. Nooit waren meer kredieten aan ondernemingen in omloop.

Kleine ondernemingen wendden voor 86,8% de hun toegestane kredietlijnen aan; grote ondernemingen slechts voor 56,4%.

3,4%: het gemiddelde rentetarief voor nieuwe kredieten.

